

Wanneer iemand die afwijkt voor gek wordt verklaard

Posted on 12/11/2020

Wanneer iemand die afwijkt voor gek wordt verklaard. Kent u dit zinnetje nog? Het komt uit *Over de muur* van *Het klein orkest*. Het slaat op het regime in de DDR waar mensen die afweken, andersdenkenden, tegen-de-stroom-in-gaanders, in de ogen van het regime “lastige mensen” werden weggestopt, monddood gemaakt, uitgewist. Iets wat wij vandaag de dag alleen nog kennen van enge dictatoriale regimes, een ver-van-ons-bed-show. Is dat zo? Ik ben een andere mening toegedaan en ik weet dat ik hiermee een controversieel onderwerp aansnijd, maar dat heb ik er voor over. Ik wil mezelf recht in de ogen kunnen blijven kijken en niet achteraf moeten zeggen: ‘Ik heb het niet geweten.’

De laatste maanden (en voor mijn gevoel neemt het een steeds snellere vlucht) zie ik een wereldwijde tendens ontstaan die mij zorgen baart. Iets wat wij inderdaad tot voor kort alleen kenden van bepaalde landen in het Midden- of Verre Oosten: mensen die een andere mening hebben dan “de grote massa” of “wat de overheid welgevallig is”, worden langzaam monddood gemaakt. En het gaat mij er niet om of we het nu wel of niet met die mening eens zijn, het gaat mij om het principe. Het gebeurt heel geniepig en daarin schuilt juist het gevaar. Profielen op social media worden geblokkeerd. Berichten worden verwijderd. Accounts worden opgeheven. Mensen worden in de media weggezet als lastig, complotdenkers, gestoord, gevaarlijk. Artikelen worden verwijderd, boeken uit bibliotheken gehaald, geschiedenis gewist. Mensen worden tegen elkaar opgezet. En nogmaals, het gaat me niet over wie wel of geen gelijk heeft. Het gaat me om de tendens die door een groot deel van de bevolking als volstrekt normaal wordt gezien, wordt toegejuicht zelfs. Maar waar eindigt het? Wordt straks alle niet welgevallige lectuur verboden? Mag je alleen nog goedgekeurde berichten plaatsen op social media? Worden mensen die een andere mening blijven verkondigen vereerd met een bezoekje van de politie? En als ze dan toch door blijven gaan ... verdwijnen ze dan in een heropvoedingskamp of voorgoed van deze aardbodem?

Ben ik nu zo achterdochtig? Misschien wel. Dat komt wellicht omdat ik als auteur veel nadenk en het heeft zeker ook met mijn eigen psychische kwetsbaarheid te maken. Een doelgroep die overigens ook ooit werd weggestopt en dat is nog niet eens zo lang geleden. Misschien voedt dat mijn angst. Zie ik spoken? Ik hoop het, maar ik vrees van niet. Wat ik wel zie, zijn parallellen met een wereld van pakweg negentig jaar geleden. Ook toen dacht de grote meerderheid dat het zo’n vaart niet zou lopen. En zie wat dat ons heeft gebracht.